

GEMEENTE BUDEL

Nr.3072.

Onderwerp:

instelling gemeentevlag.

De Raad der gemeente Budel;
gezien het voorstel van Burgemeester en Wethou-
ders van Budel d.d. 12 October 1965,nr.2952;

mede gezien het schrijven van de Stichting voor
Banistiek en Heraldiek te Nuiderberg d.d. 7 December
1964;

gelet op de gemeentewet;

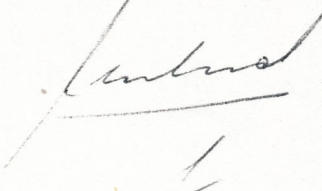
in te stellen een gemeentevlag,waarvan de beschrijving
luidt:

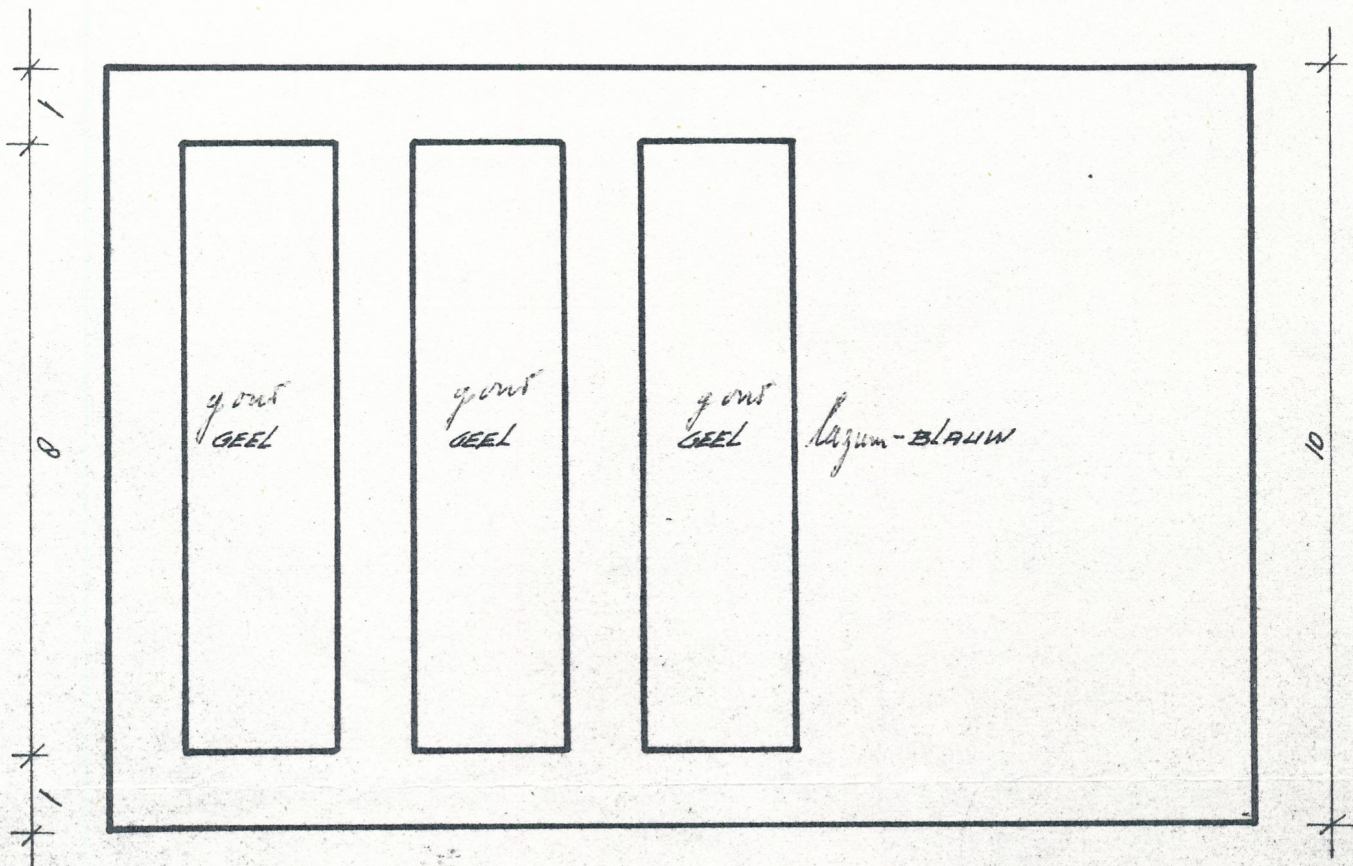
"blauw,met drie verkorte staande gele balken,elk ter
hoogte van $\frac{4}{5}$ van de vlaghoogte,ter lengte van $\frac{2}{15}$
van de vlaglengte,en geplaatst met tussenruimten van
 $\frac{1}{15}$ van de vlaglengte".

Aldus vastgesteld ter openbare vergadering van
21 October 1965.

De Secretaris,

De Burgemeester,

8

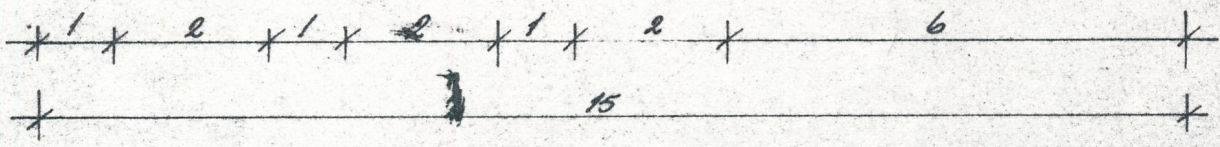
10

goud
GEEL

goud
GEEL

goud
GEEL

Lagun-BLAUW

DE GETALLEN ZIJN EENHEIDSMATEN

GEMEENTE BUDEL
GEMEENTEVLAG.

GEMEENTE BUDEL

Agendanummer: 9

Nr. 2952

Onderwerp:

Vaststelling
gemeentevlag.

Raad 24/10-65:

besloten conform voorstel.

Aan:
De Raad der gemeente
BUDEL.

Budel, 12 oktober 1965.

Onze gemeente heeft de laatste jaren een heel ander aanzien gekregen, door uitbreiding en/of nieuwbouw. Ook de bevolkingsaanwas gaat gestadig verder en herhaaldelijk staat onze gemeente in de belangstelling. Door de komst van de Duitsers in de Legerplaats heeft onze gemeente reeds vaak internationale belangstelling genoten.

Het wordt derhalve langzaam maar zeker tijd, meer aandacht aan de representatie te schenken. De bouw van het nieuwe gemeentehuis vordert thans snel en door dit gebouw zal het gemakkelijk zijn naar buiten meer representatief op te treden.

Om nog meer cachêt te geven aan echte gemeentelijke hoogtij dagen, natuurlijk naast nationale feestdagen, heeft ons College bij de Stichting voor Banistiek en Heraldiek een gemeentevlag doen ontwerpen.

Bij het ontwerpen van de vlag is uitgegaan van de kleuren van het gemeente-wapen (blauw en geel) en is erop gelet dat er een vlagbeeld ontstaat dat nergens elders wordt gebruikt.

De 3 gele banen geven de 3 horens aan van het gemeente-wapen en hebben als symbolische betekenis de ligging van Budel: 1) uitzicht op Noord-Brabant - 2) uitzicht op Limburg - 3) uitzicht op België.

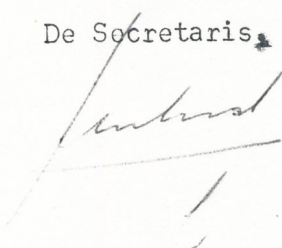
Deze vlag kan dan ter meerdere representatie der gemeente bij bepaalde gelegenheden worden gebruikt.

Wij stellen U voor deze gemeentevlag vast te stellen, zoals hierboven omschreven.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BUDEL.

De Secretaris,

De Burgemeester,

2.07.13.

STICHTING VOOR VEXILLOLOGIE EN HERALDIK
BANISTIEK EN HERALDIK
MUIDERBERG
NEDERLAND

B & W.		INGEKOMEN	
RAAD		10 SEP. 1965	
VOLG Nr.		2701	
I	II	B.W.T.	OP.W.

Amst 28/8/65.
Raad / vertellen gemeente Muiderberg, 7 september 1965
blaz prof. v. de vlag voor de vlag te stellen.
 Burgemeester en Wethouders
 van Budel

betreft: gemeentevlag
 uw brief van 26/8/65

Door toevallige omstandigheden - nl. het 1^e door ons georganiseerde Internationale Congres voor Vlaggenkunde - waren wij in de gelegenheid, uw vraag, vervat in bovengeciteerde brief voor te leggen aan een groot aantal Nederlandse en Buitenlandse deskundigen op vlaggengebied.

Unaniem stelde men zich achter ons advies, daarbij aanvoerende dat uw suggestie:

- a. het beeld te zien geeft van 2 blauwe balken op een gele achtergrond
- b. dit vlaggebeeld zeer nauw aansluit bij de vlag gevoerd door een communistische jeugdorganisatie in Warschau
- c. te veel aansluit bij en te weinig onderscheid geeft met een zeer grote groep provincievlaggen van China

Wij willen hieraan nog toevoegen, dat uw suggestie ook te weinig onderscheid toont met enkele Veluwe gemeentevlaggen, allen blauw met slechts in de bovenhoek een geel embleem (nl. Ede: vrijheidsbeeld Nijkerk: gewapende leeuw).

Ons advies, toevalligerwijs gesteund door internationale deskundigen, blijven wij u des onveranderd voorleggen.

STICHTING VOOR BANISTIEK EN HERALDIK
 Namens het Bestuur,

[Handwritten signature]
 Kl. Sierksma, voorzitter

In volgende raad.
[Handwritten mark]

MLL. 10-d-d'9

GEMEENTE BUDEL

capucijnerplein 1
6021 CA Budel
postbus 2090
6020 AB Budel
tel. 04958 1633
fax 04958 4675

*Willeen,
Kun je mij een concept
antwoord aanteveren?
m.v. f. j.*

Aan:
Noordbrabantse Commissie voor
Wapen- en Vlaggenkunde
Purmerstraat 14
5628 HE Eindhoven

16 maart 1989
Uw brief van: IIHvD 3282
ons kenmerk : Gemeentevlag
onderwerp : en -wapen.

3 augustus 1989

Budel

Geachte Commissie,

Met belangstelling namen wij kennis van Uw boven-
aangehaald schrijven, waarin U o.a. pleit voor aan-
passing van het Budelse gemeentewapen en de Budelse
gemeentevlag.

Alvorens hiertoe te besluiten, mede gezien de fi-
nanciële consequenties, verzoeken wij U ons van ad-
vies te dienen over de te volgen procedure en Uw
voorstellen nader toe te lichten.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BUDEL,
de secretaris, de burgemeester,

J.G.H. Canjels

J.W. Stevens

loco

bijlagen

O.

T.

aug3/LvG 10

Rabo-bank. Budel: 10.95.00.040

N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten: 28.50.01.531

Giro: 1069540

NOORDBRABANTSE COMMISSIE VOOR WAPEN- EN VLAGGENKUNDE

ingesteld door de Stichting Brabants Heem, 6 maart 1987

College van Burgemeester en Wethouders,
Postbus 2090,
6020 AB Budel.

Uw brief van 3 augustus 1989
Uw kenmerk ITHvD 3282

Datum 22 augustus 1989
Ons kenmerk 89.055

Onderwerp gemeentewapen en -vlag

Zeer geacht college,

Naar aanleiding van Uw verzoek om nadere toelichting op onze voorstellen van 16 maart jl. en de te volgen procedures, het volgende.

Toelichtingen op onze voorstellen, gedaan in onze rapporten, treft U aan op een bijlage.

Inzake de te volgen procedure ten aanzien van het gemeentewapen het volgende.

Mocht Uw college het voorstel van de commissie volgen, dan kunt U een pre-advies vragen aan de Hoge Raad van Adel te 's-Gravenhage. Dit college zal aangeven of het voorstel haalbaar is. Daarna kunt U Uw voorstel voorleggen aan de gemeenteraad onder bepaling een verzoek te richten tot Hare Majesteit om aan Uw gemeente het voorstelde wapen te verlenen onder intrekking van het besluit van 18 juli 1817. Bij dit verzoek dient U een gekleurde wapenafbeelding te voegen. Een ingekleurde kopie van de afbeelding uit ons rapport is hiervoor voldoende. Dit bespaart U een wapenontwerp [kosten ca. Hfl. 350,-].

Op het verzoek aan Hare Majesteit ontvangt U dan een Koninklijk Besluit en enige tijd later het nieuwe diploma.

Mocht Uw college het voorstel van de commissie inzake de gemeentevlag overnemen dan volstaat het dit voorstel en de beschrijving met een gekleurde tekening aan de gemeenteraad ter goedkeuring voor te leggen. Dit kan in dezelfde vergadering als het voorstel inzake het gemeentewapen.

Een constructietekening voor de vlag is bijgevoegd.

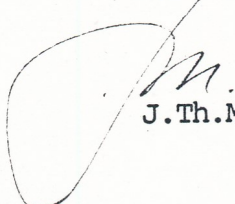
Wij voegen voorbeelden bij t.b.v. raadsvoorstellen en het verzochtschrift aan Hare Majesteit.

Misschien staat U ons toe een opmerking te maken inzake de financiële consequenties. Officieel dient de gemeente met ingang van de kennisgeving van het Koninklijk Besluit het nieuwe wapen te voeren. Officieus kan natuurlijk oud druk-

werk worden opgemaakt en kunnen voorwerpen bij gelegenheid worden aangepast [serviesgoed e.d.]. Vooral bij niet gekleurde afbeeldingen zal de noodzaak om meteen tot vernieuwing over te gaan, minder urgent zijn. Misschien is het mogelijk de invoering van de nieuwe vlag en/of het verbeterde wapen te koppelen aan een bijzondere gebeurtenis in Uw gemeente, waarvoor toch al kosten dienen te worden gemaakt.

Wij hopen U met het vorenstaande voldoende te hebben ingelicht. Mocht U echter nog nadere informatie wensen, dan vernemen wij dat graag.

Met vriendelijke groet,
namens de commissie,

J.Th.M.Melssen, secretaris.

BIJLAGE

bij schrijven aan College van B & W van Budel, 22.8.1989

Bij dit schrijven treft U het artikel 'Het Cranendonkse wapen in het zegel van de schepensbank van Budel' aan, dat ondergetekende in 1977 publiceerde in het tijdschrift De Brabantse Leeuw. Ten aanzien van het huidige gemeentewapen ziet U duidelijk hoe dat is 'vertekend' op basis van het zegeltype in afbeelding 3, dat als voorbeeld heeft gediend voor het diploma van 1817. Hertekening van de adelaar en van de 'platgeslagen' horens zou dus in eerste instantie moeten plaatsvinden. Dat gemeenten dit in de praktijk ook wel doen, blijkt uit de wapenafbeelding op Uw aangehaald schrijven. Hierop zijn de horens al 'genormaliseerd' en is de adelaar iets beter geproportioneerd. Toch gaat hertekening in het geval van Budel niet ver genoeg en wel om twee redenen. In de eerste plaats zijn de juiste kleuren bekend waarin het wapen moet worden afgebeeld en in de tweede plaats gaat men bij wapenherstel in principe uit van het oudst voorhanden zijnde zegel. Dat zegel, dat met zekerheid in de jaren 1346-1401 doch vermoedelijk tot het einde van de 16de eeuw in gebruik was, laat de drie horens van de heren van Cranendonk in hun normale stand zien. Het tweede zegel van Budel draait de horens om. Daarmee staat Budel echter niet alleen; ook Eindhoven en Woensel, beide eveneens Cranendonks bezit, draaien de horens van het oudste zegel bij het vervaardigen van het tweede stempel om, zij het dat de stad Eindhoven en Woensel ten aanzien van Budel juist andersom werkten.

Het wapen van de heren van Cranendonk uit het huis Horn is van zilver en vertoont drie rode horens (rood heet in de heraldiek keel), die zijn beslagen van zilver. Bij drie (gelijke) voorwerpen op een wapenschild is de stand normaal gesproken 2 (boven) en 1 (beneden), gezien de vorm van het schild. De adelaar achter het wapenschild is de Rijksadelaar, die algemeen in zwart (= sabel in de heraldiek) wordt weergegeven met rode bek, tong en klauwen. Deze adelaar verwijst naar de periode voordat de heren van Cranendonk de rechtsmacht over Budel usurpeerde of duidt op de hoge rechtsmacht, die bij het Rijk berustte. De Budelse schepens gingen te hoofde (=om lering, raad) naar de Rijksstad Aken. Ook een combinatie van beide symbolen is niet vreemd. In Eindhoven deelde de heer de rechtsmacht met de hertog, reden waarom de hertogelijke leeuw ook in het wapen is opgenomen; in Woensel werd het wapenschild van de heren van Cranendonk geplaatst voor de sleutel van Sint Petrus, verwijzend naar het kerkelijke domein van de abdij van Sint Truiden, die de oorspronkelijke rechtsmacht over Woensel uitoefende.

Dat in 1817 de overal toegepaste Rijkskleuren op het diploma kwamen te staan vindt zijn oorzaak in het feit dat de burgemeester van Budel de juiste kleuren eenvoudigweg niet kende. Voor de Hoge Raad van Adel was het destijds natuurlijk niet mogelijk om bij iedere aanvraag een uitgebreid onderzoek in te stellen.

Uit het bovenstaande valt dan ook de conclusie te trekken die in ons rapport staat aangegeven.

Wat de gemeentevlag betreft het volgende.

De huidige vlag uit 1965 is esthetisch gezien niet fraai en de drie verkorte staande balken zijn de facto nietszeggend en zeker niet uniek.

Bij grote correcties in het gemeentewapen is het regel dat de vlag aan het nieuwe wapen wordt aangepast. De kleuren worden dan rood en wit [in de vlaggenkunde kent men geen afwijkende kleurbenamingen]. De horens - die zich hiervoor uitstekend lenen - kunnen gestyleerd worden afgebeeld, liefst fors. Kleur en samenstelling van de vlag worden dan uniek voor de gemeente.

J.Th.M.Melssen